

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2945

гр. София, 19.01.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 128 СЪСТАВ, в закрито заседание на деветнадесети януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: СОФИЯ Г. ИКОНОМОВА

като разгледа докладваното от СОФИЯ Г. ИКОНОМОВА Гражданско дело № 20231110104555 по описа за 2023 година

Предявени са искове от А. Г. А., ЕГН *****, с адрес гр.София, ул.“СС“ № 40, ет.4, подадена чрез адв.З., със съдебен адрес гр.София, ж.к.ЛН 3, ул.“ГД“ № 6, насочени срещу „БК“ ООД, ЕИК 22 със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“ДН“ № 28, АТЦ СЦ ет.2, офис 73Г, за прогласяване за нищожни на клаузите на чл.1, ал.3 и чл.4, ал.2 от сключения между страните договор за потребителски кредит № 5852793/12.09.2022 г., както и за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 113.13 лв., платена недължимо по нищожните клаузи, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 27.01.2023 г., до окончателното плащане на дължимото.

Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

С искане за приемане като писмено доказателство е представен договор за паричен заем Standard 14 № 5852793/12.09.2022 г.

С исковата молба е направено искане за задължаване на ответното дружество да представи справка от счетоводството си за всички извършени плащания в това число платежни нареждания за погасени вноски по кредита, разписки, извадка от счетоводните книги, от страна на лицето А. Г. А. с ЕГН ***** по договор за паричен заем № 5852793, включително копие от договора, застраховка и стандартен европейски формуляр, както и за назначаване на съдебно-счетоводна експертиза.

В срока за отговора, ответникът по делото е депозирал такъв, в който се съдържат доводи по основателността на предявените искове.

Представя се справка от системата на ответника относно декларираните от ищеца обстоятелства при кандидатстване за процесния кредит, справка от регистъра на адвокатите – АК-София, справка от ТРРЮЛНЦ.

Прави искане за задължаване на ищеца да представи предоставения му преди сключване на договора стандартен европейски формуляр.

Съдът, след като извърши служебна проверка по реда на чл. 140, ал.1 от ГПК на редовността на исковата молба и на предявените искове, както и другите искания и възражения на страните, намира, че следва да се произнесе с определение по всички предварителни въпроси и по допускане на доказателствата.

На първо място, съдът като констатира, че не ищецът не е уточнил сумата, която иска

да му бъде възната от ответника за какво задължение е заплатена, намира, че следва да даде възможност и срок най-късно в първото по делото съдебно заседание ищецът да конкретизира това обстоятелство.

По направените от страните доказателствени искания, съдът намира следното:

Следва да бъдат приети като писмени доказателства представените с исковата молба и отговора към нея документи като относими към предмета на спора.

За изясняване на спора от фактическа страна, следва да се допусне поисканата от ищеца съдебно-счетоводна експертиза, като съобразно правомощията си по чл.195, ал.1 от ГПК, съдът следва да постави и допълнителен въпрос, а именно: вещото лице да посочи при наличие на платени суми по процесния договор за кредит, с каква част от тях са погасени задължения за неустойка по чл.4 от договора и с каква част тези за такса за експресно разглеждане.

Искането за всяка от страните за задължаване на другата да представи стандартен веропейски формулар, следва да се остави без уважение с оглед направените изявления, че не разполагат с такъв.

Доколкото процесният договор за кредит вече е представен по делото, не следва да се задължава ответника в тази насока. Не следва да се задължава ответника да представи и справка от счетоводството си за плащанията, доколкото това е задача към допуснатата счетоводна експертиза.

Водим от горното и на основание чл.140 от ГПК, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОБЯВЯВА НА СТРАНИТЕ ДОКЛАДА ПО ДЕЛОТО : Предявени са искове от А. Г. А., ЕГН *****, с адрес гр.София, ул.“СС“ № 40, ет.4, подадена чрез адв.З., със съдебен адрес гр.София, ж.к.ЛН 3, ул.“ТД“ № 6, насочени срещу „ВК“ ООД, ЕИК 22 със седалище и адрес на управление гр.София, бул.“ДН“ № 28, АТЦ СЦ ет.2, офис 73Г, за прогласяване за нищожни на клаузите на чл.1, ал.3 и чл.4, ал.2 от сключения между страните договор за потребителски кредит № 5852793/12.09.2022 г., както и за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 113.13 лв., платена недължимо по нищожните клаузи, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 27.01.2023 г., до окончателното плащане на дължимото.

Претендира се присъждане на направените по делото разноски.

В исковата молба се твърди, че 12.09.2022 г. страните са сключили договор за паричен заем № 5852793, за сума в размер на 500.00 лв., при годишен лихвен процент от 40.32% и ГПР от 49.39%. Сочи се, че ищецът е погасил изцяло задълженията си с извършени на 12.09.2022 г., на 14.09.2022 г. и на 15.09.2022 г. плащания.

Ищецът обръща внимание на две от клаузите – тази на чл.1, ал.3 от договора, която предвижда такса за допълнителната услуга по експресно разглеждане на искането за заем и тази по чл.4, ал.1 от договора, която предвижда задължение на потребителя да осигури обезпечение в полза на заемателя, като при неизпълнение на това задължение е предвидена неустойка от 70.98 лв.

В същото време ищецът аргументира становище за нищожност на договора поради нарушение на чл.10, ал.1 вр.чл.22 от ЗПК, а именно поради неспазване на предписаната от

закона форма, на основание чл.11, ал.1 т.10 вр. чл.22 от ЗПК – поради липсата на парвилно и точно отразен ГПР и на разписана методика за формирането му.

Осмен това ответникът неустоечната клауза по чл.4 от договора като неравноправна и нищожна на основание чл.143, ал.2, т.5 от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, тъй като същата задължава потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Навежда доводи и че въпросната клауза не е индивидуално уговорена, съгласно чл.146 от ЗЗП.

Като допълнителен довод се навежда противоречие на процесната клауза с добрите нрави, вкл. и при целено заобикаляне на закона, тъй като предвидената с нея неустойка излиза извън присъщите ѝ обезщетителна, обезпечителна и санкционна функции и води до оскъпяване на кредита, а и не е ясно какви точно вреди на кредитора би покрила. В този смисъл се позовава на т.3 от Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. на ВКС по т.д. № 1/2009 г., ОСТК.

По така изложените съображения от съда се иска да прогласи нищожността на неустоечната клауза - чл.4 от договора.

Ищецът оспорва и предвиденото възнаграждение за експерсно разглеждане искането за кредит като противоречащо на чл.10а, ал.2 от ЗПК, който въвежда забрана заемателят да заплаща такси за действия, свързани с усвояване и управление на кредита. Според ищеца, приоритетното разглеждане и изплащане на потребителския кредит, е част от усвояването на кредита, поради което възнаграждение за такъв вид услуги не се дължи. Изразява становище, че тази такса по своята същност представлява печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плаща периодично, поради което трябва да е част от ГЛП и ГПР, като в случая това законово изискване не е спазено. Отделно от това твърди, че услугата, за която е предвидено процесното възнаграждение, не му е предоставена. С оглед на това поддържа, че така начисленото възнаграждение за експресно разглеждане на заявката е заплатено при начална липса на основание.

Аргументира се становище, че клаузите, уреждащи заплащането на цена за допълнителни услуги, са изцяло неравноправни и нищожни, доколкото са във вреда на потребителя по смисъла на, чл.143, ал.1, т.3 от Закона за защита на потребителите - не отговарят на изискванията за добросъвестност и водят до неравновесие в правата на страните, тъй като за да се възползва длъжникът от всички допълнителни услуги по сключеното споразумение се изисква одобрение от кредитора. С оглед на това прави извод, че те всъщност представляват такси по усвояване на кредита.

Отделно от това се сочи, че кредиторът не е включил посочените две задължения в ГПР, като стремежът му е по този начин да заобиколи и нормата на чл.19, ал.4 ЗПК. В исковата молба се цитира чл.22 ЗПК, вр. чл.11, ал.1, т.10 ЗПК, съгласно която разпоредба договорът за потребителски кредит е недействителен, ако в същия не е посочен годишен процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя. Отделно ищецът окачествява посочения ГПР в договора като „заблуждаваща търговска практика“ по чл.68д, ал.1 и ал.2, т.1 от ЗЗП.

Като допълнителен довод за нищожността на договора се изтъква и противоречие с чл.11, ал.1, т.9 вр. чл.22 от ЗПК вр. чл.26, ал.1, пр.2 от ЗЗД, а именно уговорената възнаградителна лихва противоречи на добрите нрави, тъй като надвишава трикратния размер на законната лихва по необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва по обезпечени заеми.

По така изложените съображения от съда се иска да прогласи нищожността на посочените две клаузи от процесния договор и да осъди ответника да върне на ищеца заплатената по договора сума от 113.13 лв.

В срока за отговор, ответникът по делото е депозирал такъв, в който се съдържат

доводи по допустимостта и основателността на предявените искове.

Ответникът оспорва наличието на правен интерес от предявяване едновременно на установителен и осъдителен иск, произтичащи от едно и също правоотношение.

Излага данни за нередовност на исковата молба поради липсата на посочени основания за нищожност на процесните клаузи от договора, както и поради липсата на адвокатска правоспособност на адв.З..

По съществото на спора се поддържа становище за неоснователност на предявените искове.

По отношение договорената възнаградителна лихва се твърди, че тя е резултат от свободната воля на страните и е в рамките на ограничението на чл.19, ал.4 от ЗПК.

За ГПР се обръща внимание, че няма законово изискване да се посочи математическия алгоритъм на изчисленията, поради наличието на нормативно предвидени две задължителни математически формули. Обяснява се, че ГПР включва общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит. Сочи, че изчисленията за ГПР са направени към момента на сключване на съответния договор за кредит, като в договора ясно се сочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите, с оглед което същият е законосъобразно формиран по определения в приложение № 1 към ЗПК начин.

В същото време се поддържа становище, че в ГПР не следва да се включва предвидената неустойка, тъй като може за потребителя да не възникне задължение за заплащане на такава.

Ответникът оспорва и твърденията в исковата молба, че с клаузата за неустойка се цели заобикаляне на закона и че представлява заблуждаваща търговска практика, като определя същите като субективно усещане на ищеца. Поддържа становище, че целта на процесната неустойка е именно да обезпечи изпълнението на задължението на потребителя да върне отпуснатата му в заем сума. Ответникът твърди, че така уговорената между страните неустойка не е прекомерна с оглед размера на сумата по процесното договорно правоотношение, като отчитайки и това какво задължение тя обезпечава и каква е основната цел на уговарянето ѝ. Заявява се и неприложимост на разпоредбата на чл.33, ал.1 от ЗПК, поради различния период, за който се начисляват неустойката и законната лихва.

Ответникът обръща внимание и на разпоредбата на чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК, съгласно която договорът за потребителски кредит следва да съдържа условията за издължаване на кредита от потребителя, включително погасителен план, съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването. В случая, според ответника, тази информация се съдържа в самия договор, в който са определени размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски, поради което твърди, че погасителният план е инкорпориран в самия договор.

Сочи, че доколкото в него е уговорен фиксиран годишен лихвен процент, като не е предвидено заплащане на суми, дължими при различни лихвени проценти, то не е било необходимо да се посочва последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми. Пзовава се на практиката на Съда на ЕС по Директива 2008/48/ЕО относно договорите за потребителски кредити /Решение по дело C-42/15 от 09.11.16 г., Решение от 05.09.19 г. по дело C-331/18/, според която в договора за кредит, предвиждащ погасяването на главницата чрез вноски, не трябва да се уточнява под формата на погасителен план каква част от съответната вноска е предназначена за погасяване на

главницата, като не се допуска национална правна уредба, съгласно която договорът за кредит трябва да съдържа разбивка на всяка погасителна вноска, която показва погасяването на главницата, лихвите и другите разходи. По тези съображения ответникът иска да се приеме, че изискванията на чл.11, ал.1, т.11 от ЗПК са изпълнени от заемотателя.

Ответникът твърди, че услугата експресно разглеждане на документи е доброволна, която няма нищо общо с такса за отпускане на кредита и не представлява действие по усвояване или управление на кредита, тъй като го предхожда времево. Признава, че действително експресното разглеждане на документи представлява услуга, предхождаща одобряването на отпускането на кредит и усвояването му, която услуга няма задължителен характер, но лицето, което кандидатства за кредит, по своя преценка избира дали да ползва тази услуга. Сочи се, че ищецът е бил запознат с тези условия, избрал е доброволно да ползва услугата по експресно разглеждане на документи срещу такса в конкретно посочен размер, което се потвърждава от чл.1, ал.3 от договора. Целта на тази услуга, според ответника е по-бързо разглеждане на искането и документите за кредит с оглед необходимостта от получаване на бърз отговор. Аргументира се становище, че от една страна потребителят е имал възможност свободно и доброволно да реши, дали да се възползва или да изчака 10 дни, а от друга страна отправянето на такова искане създава за заемотателя допълнително задължение за бърза реакция и съответно за ангажирането на допълнителни ресурси. Твърди се, че таксата за експресно разглеждане представлява цената на предоставяната от кредитора услуга, а именно по експресно разглеждане на документите и поради това той е свободен да определи какъв да е нейният размер, като в този случай приложение намира свободата на договаряне между страните, прогласена в чл. 9 от ЗЗД. Самото пък заплащане на тази таксата е разсрочено с погасителните вноски по кредита, което е в интерес на заемополучателите.

По така изложените съображения, от съда се иска да отхвърли предявените иски, като присъди на ответника направените от него разноски, вкл. и за юрисконсултско възнаграждение.

- **обстоятелства, от които произтичат претендираните права и задължения** - ищецът претендира права от облигационно правоотношение с ответника по договор за кредит;

- **правна квалификация** – предявените главни иски са с правно основание чл.26 ЗЗД, чл.146 от ЗЗП и чл.55, ал.1, предл.1 от ЗЗД;

- **права и обстоятелства, които се признават** – няма такива;

- **обстоятелства, които не се нуждаят от доказване** – няма такива;

- **разпределение на доказателствената тежест** – ищецът следва да установи, че е сключил с ответника процесния договор за кредит, размера на заплатените по него суми в частност тези по процесната клауза, която се оспорва като нищожна, ответникът следва да установи, че клаузите по процесния договор са индивидуално уговорени, че е изпълнил задължението си да представи необходимата преддоговорна информация на ищеца, че клаузите на договора осигуряват равнопоставеност на страните по него;

- **факти, за които страните не сочат доказателства** – няма такива;

УКАЗВА на ищеца най-късно в първото по делото съдебно заседание следва да уточни сумата, която иска да му бъде възната от ответника за какво задължение по процесния договор е заплатена.

УКАЗВА на ищеца, че при неизпълнение на указанията в дадения срок, съдът ще приеме, че исковата молба по този иск е нередовна и ще прекрати образуването по нея производство.

ПРИЕМА следните писмени доказателства: договор за паричен заем Standard 14 № 5852793/12.09.2022 г., справка от системата на ответника относно декларираните от ищеца

обстоятелства при кандидатстване за процесния кредит, справка от регистъра на адвокатите – АК-София, справка от ТРРЮЛНЦ.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ исканията за задължаване на ответното дружество да представи справка от счетоводството си за всички извършени плащания в това число платежни нареждания за погасени вноски по кредита, разписки, извадка от счетоводните книги, от страна на лицето А. Г. А. с ЕГН ***** по договор за паричен заем № 5852793, включително копие от договора, и стандартен европейски формуляр, както и искането за задължаване на ищеца да представи стандартен европейски формуляр.

НАЗНАЧАВА съдебно-счетоводна експертиза, изпълнима от вещото лице СС, тел00, която като се запознае с данните по делото и извърши необходимите справки, да отговори на поставените в исковата молба и в обстоятелствената част на определението въпроси.

Определя депозит за изготвяне на експертизата в размер на 400.00 лв., вносими от ищеца в едноседмичен срок от получаване на съобщението.

Да се призове вещото лице след представяне на доказателства за внесения депозит.

УКАЗВА на вещото лице, че следва да представи заключението си не по-късно от една седмица преди датата на съдебното заседание.

УКАЗВА на ищцата, че в случай, че не внесе посочения депозит, съдът ще отмени определението си за допускане на експертизата и ще приключи производството без събиране на това доказателствено средство.

НАСРОЧВА делото за разглеждане в открито съдебно заседание на 27.02.2024 г. от 9.15 ч., за която дата да се призоват страните и вещото лице след представяне на доказателства за внесения депозит.

На основание чл. 140, ал. 3 ГПК, **СЪДЪТ НАПЪТВА СТРАНИТЕ КЪМ ПОСТИГАНЕТО НА СПОРАЗУМЕНИЕ и към МЕДИАЦИЯ.**

Препис от настоящето определение да се връчи и на двете страни, а на ищеца и препис от отговора на ответника.

Определението не подлежи на обжалване.

Съдия при Софийски районен съд: _____